

Salgın-Pandemi Devam Ediyor; Yerli Aşı Çıktı

Dr. Hüseyin Budak

Ayette '*Alemlerin rabbi olan Allah'a hamt olsun* 'deniyor. İşte bu alemlerden biride gözümüzle görmediğimiz mikroskopla görebildiğimiz canlılardan oluşan alemdir. Bu aleme mikrobiyolojik alem diyoruz: bakteriler, amipler, virüsler, mantarlar gibi varlıklar vardır. Bunlar gözle görülmez mikroskopla, hatta virüsler ancak elektron mikroskopi ile görülebilir.

Bu mikroskopik canlıların birçoğu insanın ölümüne bile yol açan salgınlara yol açar. Cumhuriyet devrinde verem salgını vardı ve bu çok canlar aldı. Her yerde verem savaş dispanserleri vardı ve sanatoryum denilen hastaneler havanın temiz olduğu yerlerde yapıldı. Örnek olarak Heybeliada da meşhur bir sanatoryum vardı. Yine Trabzon'dan verem hastalarının tedavisi için temiz ve kuru havasından dolayı Gümüşhane'mize geldiği bilinirdi.

Bu mikropları yaptığı salgınlar tarih boyunca olagelmisti. Antibiyotiklerin bulunup gelmesi ile bu bakterilere bağlı salgınlar azalmıştır. Yine bu azalma da aşılarında rolü olduğunu belirtmemiz gerekir.

Salgınlar tarihine bir bakalım;

M S. 341 -342 yıllarında İstanbul'da veba salgını başlıyor ve Trakya'ya yayılıyor. Halkın yüzde 40'ı ölüyor. Veba salgını Kırım'dan başlıyor. Salgın gemilerle sıçanlar vasıtasıyla İtalya'nın Mesine limanına, oradan Avrupa'ya, Avrupa'dan İstanbul ve Trakya'ya yayılıyor.

Bir başka veba salgını 1348 de başlıyor, kara ölüm adını alan salgında Londra'nın yarısı ölüyor. Dünyanın üçte biri ölüyor.

1664 de salgın Londra dışında başlıyor ve Londra içine yayılıyor. Bu veba salgınında halkın üçte birine yakını ölüyor.

Önemli bir salgında 20 yüzyılın başlarında olan viral bir salgın olan İspanyol gribi salgını; İspanyol gribi ya da İspanyol nezlesi, 1918- 1920 yılları arasında H1N1 virüsünün ölümcül bir alt türünün yol açtığı grip salgınıdır. İspanyol Gribi, 500 Milyondan fazla kişiye bulaşması sonucu 18 ay içinde 50 milyon dolayında insanın ölümüne sebep olarak insanlık tarihinde bilinen en büyük salgınlardan biri olmuştur. Salgın dünya nüfusunu etkileyen önemli bir salgındı.

Turkovac aşısında bir inaktif aşı olarak üretildi. Artık tereddütü olan vatandaşlarımız bu aşığı güvenle yaptırabilirler Gümüşhane korana virüs aşısında az aşı yapılan iller içerisinde sayılıyor. Sağlığınız için lütfen aşınızı yaptırın. Başkalarının sağlığı içinde aşı yaptırmanız gerekli bir durumdur. Çok dikkatli olmalıyız. Önlemlere dikkat etmeliyiz. Maske mesafe temizlik kurullarına uymalıyız. Açık alanda maske takılması durumunda bulaşma riski bulunmuyor. Maskesiz 1-2 dakikada risk başlıyor. Açık alanda 10 dakika, kapalı alanda 4 dakika karşılıklı konuşma ile risk başlıyor. Mesafeye de dikkat etmeli, fiziki mesafemiz olmalıdır. **Kendimize dikkat edelim.** Temizlik; el- yüz temizliği, çevre temizliği, ortak kullanım alanı temizliği çok önemli. Hijyen konusunda daha hassas olmalıyız. Öz bakımımıza daha fazla zaman ayırmalı, daha fazla dinlenmeliyiz. Sık sık el-yüz yıkama sizde gerekli temizliği sağlayacaktır. Dinimizin emrettiği abdest ihtiyaç duyduğumuz temizliğe katkı sağlayan önemli bir ibadettir.

Direncimizi yüksek tutmaya çalışalım. Bunun için yediklerimize dikkat edelim, uykumuza dikkat edelim. Bol C vitaminli hafif baharatlı, dengeli beslenme öneriyoruz. Soğukta uzun süre kalma uygun kıyafet giymeme direncinizi düşürebilir.

NOT: Gazi Ferhat Bey adındaki kısa romanı içine alan ve 7 hikâyeyi içeren kitabım yayınlandı. Akıl fikir yayınlarından çıkan kitapta Gümüşhane'mizden kesitler bulacaksınız. Gümüşhanevi hazretlerinin hayatından kokular

içermektedir. Bunun yanında köyümden birkaç hikâye bulunmaktadır. İlginizi beklerim. İnternet üzerinden satın alabilirsiniz, ya da kitapçınızdan isteyiniz.